

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55-40, József 68-88.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP

Előfizetési árak: Egész évre 360 K.
Félévre 190 K. Negyedévre 100 K.
Egyes szám ára — — 10 korona.

Budapest, 1922.

III. évfolyam, 39. szám.

Vasárnap, szeptember 24.

Százezrek vére kiált...

(*) Szmirnában százezer embert gyilkoltak halomra. A borzalmas katasztrófa a világtörténelemben szinte páratlanul áll. Kisázsia legnagyobb városa az egész világ részvétét kelti föl. Kik idézték elő ezt a rettenetes tömegpusztulást? Kiknek a vére folyt el a szörnyű éjszakán? Miért kellett százezer embernek, gyermeknek, asszonynak vértanúhalált halnia? Ezek a kérdések tolnak elénk s ezekre felelünk az alábbiakban. Szmirna a török birodalom második nagy városa

Konstantinápoly után. Lakóinak többsége keresztény a mohamedán kisebbséggel szemben. Ezek a keresztények jobbra görögök, de vannak örmények, olaszok és más európaiak is. A párisi «békeszerződés» a török nemzetre is halálos ítéletet mondott ki. Nemcsak a kalifák városát, Konstantinápolyt vették el tőle, hanem még megmaradt európai területét, sőt birodalmának utolsó maradványát, Kisásiát is kiközösítették. A görögögnak adták papíron az ántánt nagyurai Kisázsia szívét, Szmirnát is vidékével együtt, amerre görögök elszórtan találhatók voltak. Ugy bántak a török állammal, mint Magyar-

A «Hangya» központi árueelőlegbetéti főpénztára.

országgal. Az üzleti prédára mindig éhes görögök vérszemet kaptak, akárcsak annak idején a mi szomszédaink és nem elégedtek meg Szmirnával, hanem «győztes» hadseregükkel beljebb hatoltak s hódítottak a lelancolt török birodalom belsejében is. Magyarországon könnyű volt a dolguk a «hódítóknak», mert «48-as párti» és nemzetközi szocialista urak kezelték a hatalmat a hazaáruló Károlyi Mihály vezetése alatt, aki még a derék székely hadosztályt is leszereltette — nem is szólva Mackensen hadseregének szégyenletes leszereltetéséről és a hős tábornok elfogatásáról. Törökországban azonban nem Károlyi Mihályok és nem szocialista-radikálisok, hanem nemzeti érzésű hazafiak akadnak, akik az ántánt örült országosztásának egyszerűen «nem»-et mondtak s a betolakodó hódítókkal szemben ellenállásra szólították föl a török nemzetet. Enver bég és Kemal basa élére álltak a török szabadságharcnak és a tizenöt éve hadban álló törökökbe új erőt, új lelkesedést öntöttek. Két évig küzdöttek balszerencsével az ántánt által fölszerelt és protezsált görög hadsereg ellen, míg végre pár hete fordult a hadiszerencse és Kemal basa hadai győzelemre jutottak és nemcsak Törökország belsejéből, de Szmirnából is kiverték a görögöket.

Szmirna visszafoglalása rendben történt. Váratlanul jött a meglepő hír, hogy a bosszúért lihegő török tömeg halomra gyilkolta Szmirna keresztény lakosságát.

Ezek az előzmények minden kérdésünkre feleletet adnak. Szmirnában is az történt, ami történt a háború «győzelmes» befejezése óta Oroszországban, Magyarországon és Írországon. Az ántánt a felelős, amiért világszerte keresztényeket gyilkolnak, keresztények halnak éhen, keresztények nyomorognak. Az ántánt urinak jó üzlet a «békemű», melynél kegyetlenebb dolgot még a világ nem ért meg. Az ántánt bűne, hogy Oroszországban a polgári rend összeomlott s már négy év óta kéjeleg néhány véreskezű gazember és zsidó szocialista bolond az orosz keresztény milliók pusztulásában. Hogy Magyarországon keresztény vérrrel lakott jól a kommunista-galiciai söpredék, azért is az ántánt felelős, mert ide vezettek a megszállások és a hadisarcok. Szmirnában is békében élt volna a százezer keresztény a törökökkel, ha az ántánt országcsontító erőszaka végleg el nem keseríti a törököket. Szmirna szörnyű katasztrófája bizonyággal szolgálhat a szövetségeseknek arra, hogy végzetesen hibás úton járnak és új, igazi békeszerződéseket kell kötni. Vajjon rájönnek-e, hogy az amerikai-angol zsidó nagytöke által diktált gazdasági rablópolitika helyett a békeszerződések alapjává a keresztény erkölcsöket kell tenni?

Mert egy bizonyos: Szmirnában százezer keresztény vére az ántánt lelkiismeretére hull... Százezrek vére kiált bosszúért az Ég felé. Hallják-e Poincaré, Lloyd George és Wilson?! Vagy még nem elég az áldozat?!

Budapest, szeptember 23.

Szokás szerint. A borkereskedők spekulációja megint előveszi élelmes fogását. Szüret ideje lévén, a borpiac tele van kedvezőtlen hírekkel. Hetek óta írják a liberális újságok, hogy sehol se kell a bor. Nagyképpén beszélnek, hogy nincs és nem is lesz semmi kivitel a magyar borból. Persze tudják, miért csinálják ezt a mesterséges hangulatot. Azért, hogy a szőlősgazdák megijedjenek és potom áron adják el

a bormerkantilista uraknak drágán termelt mustjokat. Majd lesz aztán ára a bornak, mihelyt a közvetítők kezén lesz. Így szokott az lenni a gabonával is, miért ne legyen így a borral?! Szőlősgazdáink vigyázzanak! A valóság az, hogy a mult szüret óta több, mint egy millió hektoliter bort, tehát a termés felét kivitték az országból: tehát igenis van kivitel. A kormány a csehekkel is tárgyal már, hogy a borvámot leszállítsák, Németországba pedig szintén visznek ki bort. De, hogy szőlősgazdáink ne legyenek kitéve annyira a borspekulációnak, az is bizonyos, hogy a termelési politikának meg kell változnia. Több csemegezőlőt és kevesebb borszőlőt telepítsünk az újraültetéseknél, hogy kevesebb legyen a bortermés és több a könnyebben eladható csemegezőlő. Másrészt ne arra törekedjünk, hogy a bor mennyiségét, hanem arra, hogy minőségét emeljük.

*

Hogyan izgatnak a «parasztok» ellen.

A pesti szocialista és liberális újságok egy idő óta megint lelkiismeretlen izgatást kezdtek a falusi nép ellen. A városi nép előtt azt akarják elhitetni, hogy a falusi nép szívtelen és a drágaságot a «paraszt» csinálja. A liberális «Pesti Hírlap»-ból itt közlünk két képet a szöveggel együtt. Ebből láthatják falusi olvasóink, mennyire rájuk jár a rúd s az ilyen liberális agitáció ellen, mennyire szükség van a falusi nép sajtójára. A két kép, melyet a «Pesti Hírlap» egyik utóbbi számában közölt, szöveggel együtt itt következik:

«A földadó hibája.

— Aszongya Gaal apánk, hogy a kormány ellensége a falunak. Pedig hát az egész országnak az ellensége!

— Miért, szomszéd?

— Mert azt akarja a finanszminiszter, hogy azt a rengeteg rossz píz, amit a ládába se tudunk már gyömöszölni, most odaadjuk az országnak adóba...

«Lefőzik a várost.

— No, Örzse néni, akkor a szegénység van a városban, hogy két kisasszony játszik egy ongorán. Nekünk most annyi píz gyűtt be az uborkából, hogy lefőzzük a várost!

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A nemzetgyűlés a hozadéki adójavaslatokai nagy többséggel megszavazta. A szavazás előtt *Kállay* Tibor pénzügyminiszter nagyobb beszéd keretében hangsúlyozta, hogy az államnak ezekre a javaslatokra, amelyek az adott helyzetben minimális bevételeket biztosítanak, feltétlenül szüksége van. Itt arról van szó, fenn tudjuk-e tartani azt a kultúrát, amely fölébe helyez bennünket a Balkán népeinek. A pénzügyminiszter bejelentette, hogy legközelebb beterjeszti az 1922–23. évre szóló állami költségvetést és kéri a nemzetgyűlést, hogy annakidején alakítson egy

takarékossági bizottságot,

amelynek az lesz a feladata, hogy megállapítsa azokat a kiadásokat, amelyek Magyarország mai viszonyaival nem egyeztethetők össze. A pénzügyminiszter bejelentette még, hogy törvényjavaslatot készít a községi háztartások rendezéséről.

A földadó eredeti rendelkezésein kívül a kisemberek részére biztosított kedvezményeket fokozni kívánja, úgy hogy

ötven korona katasztrális jövedelemig az önálló gazdákat 30 százalék, 200 korona katasztrális jövedelemig pedig 20 százalék kedvezményben részesíti.

Az egészen kis járadék élvezőket teljesen mentesítik a kereseti adó alól. Új katasztert a mai viszonyok között nem lehet készíteni, de a kataszteri rendszer hiányosságait megszüntetni és biztosítani kívánja, hogy minden egyes birtokos kérhesse — természetesen megfelelő óvadék és biztosíték mellett — a maga kataszterének kiigazítását. Ami a búza-velutát illeti, a búzában való számítás és az értéknek ekként való kifejezése a gazdatársadalom ténye, mert a gazdatársadalom kezdte a búzában való számítást. A házadó részletes tárgyalása során elhatározták, hogy a gazdáköröket, iparosköröket és népházakat mentesítik a házadó terhe alól.

A Ház az adójavaslatok letárgyalása után elfogadta a pestvármegyei Dunavölgy lecsapoló és öntöző társulat víz-műveinek kiépítéséről szóló törvényjavaslatot.

A Duna völgyében óriási területet vízmentesítenek

és nyernek meg a mezőgazdasági kultúra részére. A nemzetgyűlés letárgyalta még a fizetési eszközökkel elkövetett visszaélésekről szóló törvényjavaslatot, melynek értelmében

négy évig terjedhető börtönnel sújtják a valutával való visszaéléseket.

Ebben a törvényben kimondották a teljes vagyonekbezártág menő hártérítési kötelezettséget, továbbá cégtörles kimondásával, közhírtételeivel, a foglalkozástól való eltilással és egyéb ilyen büntetéssel sújtják azokat, akik külföldi valutával üzérkednek és magyar koronát kínálnak a külföldön. A pénzügyminiszter törvényhozási úton gondoskodott

a vagyonsváltás kedvezményes lerovásáról.

Azok, akik a terhükre kivetendő váltáságot november 30-ig a kivetés és bevarása nélkül akarják megfizetni, a váltásösszegnek csak nyolcvan százalékát, akik pedig december 31-ig fizetnek, a váltásösszeg 85 százalékát fizetik. Ezzel szemben az eredeti százszázalékos adóterhet felemlik 120—150 százalékra azok részére, akik nem felelnek meg fizetési kötelezettségeiknek.

A földváltás végrehajtása most már a Földbirtokrendező Biróság elé tartozik, mert a pénzügyigazgatóságok

mindenütt megállapították a vagyonsváltás kirovását. A pénzügyminiszter a maga részéről beleegyezett abba, hogy

a váltásföld járadékföld alakjában jusson a kisemberek kezére

és évről-évre egy bizonyos terménymennyiséget fizessenek érte.

A nemzetgyűlés üléseit hat hétre elnapolták.

Bethlen István gróf miniszterelnök szabadságra utazott és távollétében *Klebensberg* Kuno gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter helyettesíti.

A nemzetgyűlés utolsó ülése után *Gömbös* Gyula, *Friedrich* István és *Wolff* Károly hiveikkel együtt értekezletet tartottak, hogy a szorosabb együttműködést s a keresztény pártok közös frontját megalkossák. Az értekezletről a következő hivatalos jelentést adták ki:

«A keresztény nemzetgyűlési képviselők ma tartott értekezletén elhatározták, hogy pártállásra való tekintet nélkül, a keresztény fajvédelmi gondolat törvényes úton történendő megvalósítása, valamint a keresztény magyarság pozíciójának megvédése érdekében kimondják a legszorosabb testvéri együttműködést».

Ezt a határozatot eddig mintegy száz képviselő írta alá. A keresztény egység pártja kedden értekezletet tartott, amelyen a keresztény pártok közös frontalakulásáról a nyilvánosság előtt is számot adott.

Magyarországot felvették a Népszövetségbe.

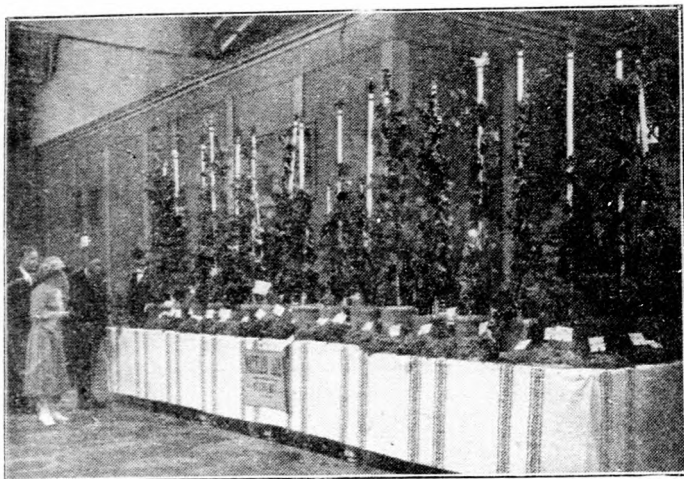
A népszövetségi közgyűlés szeptember 18-iki teljes ülésén határozott Magyarország felvételéről. A hatodik bizottság előterjesztése alapján a közgyűlés egyhangúan a felvétel mellett döntött. Minden előző példával ellentétben az elnök nyomban meghívta *Bánffy* Miklós gróf külügyminisztert, Magyarország képviselőjét az ülésre. Amikor *Bánffy* a terembe lépett, az egész közgyűlés viharos tapsal üdvözölte.

A szavazás előtt szót kért *Ossudszky* cseh delegátus és a kisántant nevében hosszabb beszédben még egyszer különféle aggodalmaknak adott kifejezést a felvétellel szemben. *Ossudszky* azt állította, hogy Magyarország vétett a trianoni békeszerződés leszerelési záradéka ellen, vétett az állampolgárok egyenjogúságának elve ellen és itt a zsidók mellőztetését is felhozta, végül azonban kijelentette, hogy a kisántant a felvétel mellett szavaz, miután a felvétel *Bánffy* Miklós nyilatkozatai alapján történik. E nyilatkozatok, amelyekben Magyarország minden nemzetközi kötelezettségének betartására ígéretet tesz, mint *Ossudszky* hangsúlyozta, a Habsburg-dinasztia detronizációjának kötelezettségére is vonatkozik.

A teljes ülés ezután névszerint szavazott a felvételiéről. Valamennyi jelenlevő delegátus a felvétel mellett adta le szavazatát.

Edwards elnök ehhez az eredményhez szerencsét kívánt Magyarországnak és felszólította a magyar kiküldötteket, terjesszék megbízó levelüket az igazoló bizottság elé és máris foglaljanak helyet az ülésben.

Magyarországnak a Népszövetségbe való felvétele igen nagyjelentőségű. A felvétel nemcsak erkölcsi jelentőséggel bír, hanem azt is jelenti, hogy a népek szövetsége alaptalannak minősítette mindazt a sok rágalmat, amelyet ellenségeink, főként a kisántant szórtak ellenünk. A kisántantnak felvételünk mellett kellett szavaznia, mert különben egyedül maradt volna gyűlöletével s kitétte volna magát annak, hogy az egész szövetség ellene fordul.

Özvegy Máthiász Jánosné szőlőkiállítás az Iparcsarnokban.

MEZŐGAZDASÁG

A lucerna okszerű termelése.

Irta: Hauser János gazd. akad. rk. tanár.

Az élvelő takarmánynövényeink között kétségtelenül a lucerna a legértékesebbek közé tartozik, nemcsak azért, mert úgy zölden, mint szénává szárítva jóminőségű, tápdús takarmányt szolgáltat, melyet minden állatunk szívesen fogyaszt, hanem azért is, mert a neki alkalmas éghajlat és talajviszonyok mellett a legolcsóbb takarmányt is szolgáltatja. Mindezen jó tulajdonságai a lucernát hazai viszonyaink között — különösen az Alföldön — az állattenyésztés emelése tekintetében megbecsülhetetlenül teszik.

Mégis mit látunk? Elvéve talál az ember — a nagyobb gazdaságoktól eltekintve — lucernatáblákat s azok is rendszeren oly silány képet mutatnak, hogy a szemlélő gondolkodóba esik, mi okozza azt, hogy a lucerna egyik gazdánál oly fenségesen beválik, míg a másik nem boldogul vele. Ennek pedig igen könnyű magyarázatát adni; t. i. a lucernát helytelenül termelik.

A lucerna csak a neki megfelelő talaj- és éghajlati viszonyok között, jól munkált, kellő táperőben levő talajon, gondos ápolás mellett tud a hozzáfűzött kívánalmaknak mindenben megfelelni.

A lucerna a meleg, száraz ú. n. borklíma növénye; a hideg, nyirkos éghajlatot nem szereti, bár ott is megterem, de nem képes ott a lóherével a versenyt felvenni. Legjobban szereti a mélyrétegű, tevékeny, mészből nem szegény, közép-kötött talajokat; hideg, tevéketlen talaj époly kevéssé felel meg neki, mint a sekélyrétegű túllaza talaj. Főkövetelmény azonban, hogy az altalaj kedvező legyen, mert csak ily viszonyok mellett képes dús gyökérzetét mélyen lebocsátani, ami az élettartamára, hozadékára bir nagy jelentőséggel.

Ezek tudatában nagy hiba tehát lucernát termelni a neki meg nem felelő talajon, mint a sekély rétegű, kavicsos altalajú vagy hideg, nedves, tevéketlen földeken, ahol a lucerna megterem ugyan, de nem lesz hosszúéletű, nem ad évente elegendő kaszálást, így nem veheti fel a versenyt az igénytelenebb növényeinkkel.

De nemcsak a talaj megválasztásánál, hanem magánál a termelési módnál is sok hibával találkozunk.

A lucernát jól előkészített, jó trágyaerőben levő, de nem frissen trágyázott talajba szabad csak vetni, mert csak ily viszonyok mellett tud jól megerősödni, aminek az élettartamára van nagy jelentősége.

Legjobb sorba vetni, a szórt vetést is alkalmazták, de ennek nagyon sok a hátránya, különösen az őszi, mint a búza közé tavasszal való elszórás sikere nagyon kétséges. A gyakorlati élet számára jól bevált eljárás a védőnövényei

(zab, árpa) való soros vetés. (10—15 kg. lucerna, 60—70 kg. zab vagy árpa rendes gabonaszortávolságba.) A lucernát vetik védőnövény nélkül is, ami neki megfelelő, nem túlságosan száraz vidéken megfelelőbb is, mert a növény fejlődése első szakában jobban meg tud erősödni. Szárazságra hajló klíma alatt biztosabb eredményt nyújt a védőnövényvel való vetés.

A lucerna vethető nemcsak tavasszal, hanem csapadékos nyáron, nyár végén, ősz elején is, midőn a következő évben a lucerna jóformán már teljes termést szolgáltat.

Az ily módon vetett lucernások azonban évenként rendszeres gondozásban — gyomirtás, boronálás — kell, hogy részesüljenek, mert ellenkező esetben lucernáunk évről-évre gyérül és silány, kevés termést szolgáltat. Lucernát termelni csak ott érdemes, ahol az kellő gondozás mellett 6—8 évig kitart, évente 3—4 kaszálást ad, de ott azután a legjobb takarmányt is szolgáltatja.

Az új boroshordók előkészítése.

Irta: Nyíredy Jenő dr.

A boroshordókat rendszerint tölgyfából készítik. A hordó fája legyen teljesen hibátlan, benne repedések ne legyenek s ne legyen korhadt, mert a korhadt fa a bort megtámadja, törésre hajlandóvá teszi s színét is csökkenti.

A hordók nyílásai, az aknanyílás és csapszögnyílás teljes kerekre készítenők, hogy a nyílásokba illő és szabályos kúp alakra esztergályozott fadugaszok minden vászon- vagy sáspótlás nélkül zárjanak. **Az aknára csavart vászon a bort könnyen ecetesé teheti:** mert a vászon a bort, mustot magába szívja, miáltal annak a hordón kívüli része is nedvessé lesz s a beleivódott bor rövid időn belül megecetesedik s ezen ecetes rész a hordó kinyitásánál és újból való beverésénél igen könnyen bejuthat a hordóba s fertőzheti a bort.

A tölgyfahordó új korában jelentékeny mennyiségű vízben és borban oldható olyan anyagokat tartalmaz, melyek a bor színére és ízére befolyást gyakorolnak. A bornak az új hordó oldható részeitől kellemetlen faíze és szaga lesz, a fehérbor megzavarosodik, megbarnul, a vörösbor elveszíti tisztaságát és színét.

Hogy ezt a kellemetlen jelenséget elkerüljük, szükséges, hogy az új hordókat a bor befogadására előkészítsük, a hordó fájából a kellemetlen sajátosságát adó anyagokat kioldjuk, kivonjuk és eltávolítsuk.

Ezt kétféle módon érhetjük el:

1. *Ha a hordókat forró vízzel kiforrázzuk s azután forró szódaoldattal kiáztatva, előbb forró s azután hideg vízzel kiáztatjuk és kimossuk, míg a kiöntött víz tisztán hagyja el a hordót.*

A szódaoldattal való kiforrás és áztatás után a hordót előbb forró, azután hideg vízzel többször kiöblítjük s ha

A köszméte (egres) lisztharmat-betegsége.

a használatbavételig még van reá időnk, akkor a hordókat hideg vízzel megtöltve, kiáztatjuk. Minél többször változtatjuk az áztatóvizet, annál tökéletesebb munkát végzünk, de minden esetben ügyeljünk arra, hogy az áztatóvíz a hordóban meg ne poshadjon.

Az új hordók egy másik kitisztítási módja, mely az előbb leírtnál hatásosabb:

2. *A hordók kigőzölése.* Ezen eljárásnál külön erre a célra szolgáló gőzölkazánokat használnak. Ezek kisebb és egyszerű gőzfejlesztő kazánok, melyekből erős csöveken át a gőzt a hordókba vezetjük mindaddig, míg a hordó dongái és feneke kívülről jól érezhetően átmelegszik, ami kis hordóknál 10—15 perc alatt, nagyobbaknál félóra alatt bekövetkezik.

Itt ügyelnünk kell arra, hogy 1 1/2, nagyobb hordóknál maximumban 2 légköri nyomású gőznél nagyobb nyomásút ne használjunk, mert az a hordót könnyen szétvetheti.

Ügyelni kell arra is, hogy a gőz a hordóból szabadon, akadály nélkül jöhessen ki.

Ha a dongák átmelegedtek, akkor tovább gőzölni nem szabad, mert a hordó faja igen megpuhul s vigyázatlanság mellett a gőz a hordo fenekét kinyomhatja.

A gőzlés alkalmával meglátjuk a hordók kisebb hibáit is, pl. a dongák összeillesztésének, a tenék behelyezésének hiányait, szűlyukakat, a rossz fát, mert ezeken a hibás helyeken a gőz keresztülhatol.

A bordák kigőzölését és kiforrzását jó még a hitelesítés előtt végezni, amennyiben azok térjogata e műveletek alatt változni szokott.

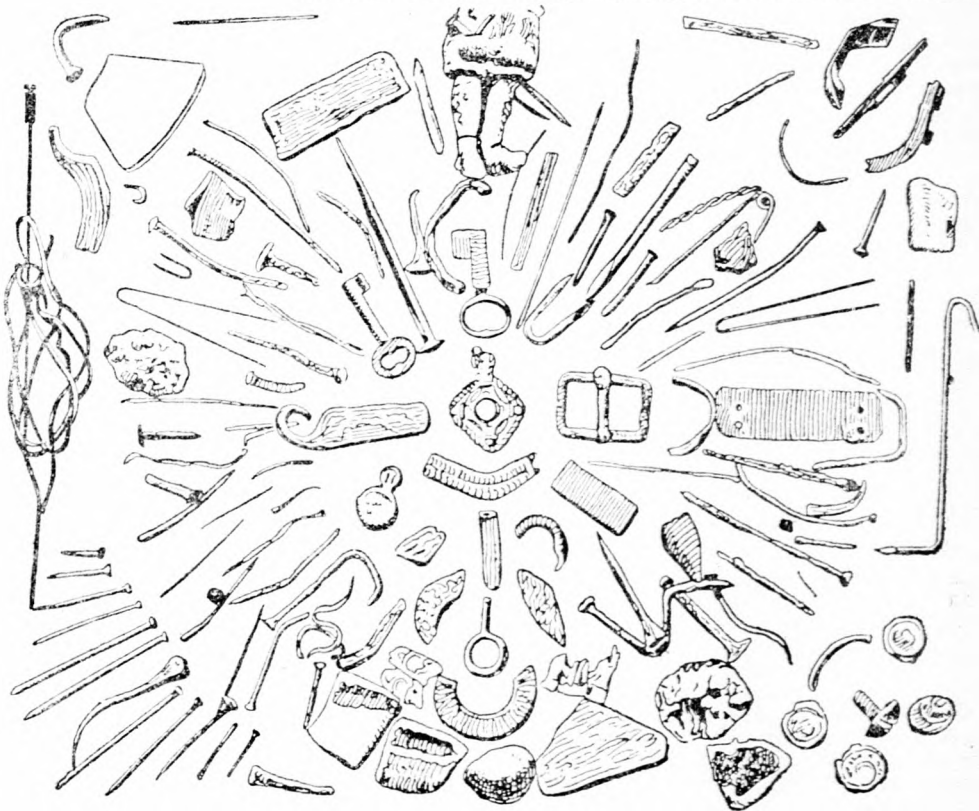
Az ilyen módon, kellő gondal előkészített új hordókat must és új-bor eltartására minden aggodalom nélkül használhatjuk, az új-borból ugyanis sok borkő válik le és ez elzárja a fa mélyebb rétegeit a bortól, másrészt a fának színt és ízt adó anyagai a célszerűen vezetett erjedés alatt a borból nagyjából kiválnak.

Óbort vagy finomabb bort azonban új hordókba még akkor se tegyünk, ha azt a leggondosabban tisztogattuk is ki, mert a kitisztításkor inkább csak a hordó belső falának egy rétegéből sikerült a kellemetlen ízt és színt adó anyagokat eltávolítani s így a szeszt tartalmazó bor a hordó belső rétegeiből a hosszas állásnál mégis kivonhat ártalmas anyagokat, amelyek azután a nemes, vagy óbort megronthatják.

A köszméte (egres) lisztharmatbetegsége. (Képpel.) Az egresnek e legveszedelmesebb betegségével sok kertben találkozunk. Tavasszal, a rügyfakadás után az apró leveleken, később pedig a bogyókon is lisztszerű bevonat lép fel, mely csakhamar gesztenyebarna, vastagabb, porladozó réteggé alakul át. Ha e bevonatot göröcső alatt vizsgáljuk, akkor feltűnik egy sűrű fonálhálózat, melyből a levelek és bogyók belsejébe szivókák mélyednek, a felületén pedig parányi, tojásdad alakú spórák sorakoznak. A szivókák útján a fonálhálózat kiszívja, elrabolja az egres leveleinek szövetnedvét, miért is érhető, hogy a lisztharmattal megfertőzött köszméte levelei, hajtásai lassankint elsorvadnak, a bogyók fejletlenül lehullanak, sőt 2—3 év alatt az egész bokor elpusztul. A spórák a szél szárnyain, vagy a kertész ruhájának, az egrest

szedő egyén kezének, a rovaroknak stb. közvetítésével eljutnak a beteg bokorról esetleg egészséges köszmétebokrokra, hol ugyan csak megindítják a gyilkos folyamatot. Ajánlják a lisztharmat ellen a márciusban 5 százalékos, a levélképződés után 3 százalékos, virágzás előtt és után 4 százalékos, a bogyók kifejlődése után pedig az 5 százalékos bordói lével való permetezést. Ha a kertben még csak 1—2 bokor beteg, akkor a beteg gallyakat és bogyókat le kell szedni, de nem szabad elpergetni a köszmétebokrok körül, hanem kosárba vagy zsákba gyűjtve összehordani, szalmával keverni, petroleummal leönteni és teljesen elégetni. Az egészséges sorokat pedig az egész kertben alaposan megpermetezni.

A rét trágyázása. Ha rétünket is rendszeres trágyázásban részesítjük, akkor természetesen nagyobb szénatermésekre számíthatunk, mert több növényi tápanyag lesz a talajban. De a trágyá-

Szarvasmarhák előgyomraiban talált fémdarabok.

A szarvasmarhák tudvalevőleg előszeretettel nyelik le az udvaron, legelőn, széna közt talált fényes tárgyakat. E kép a hallei vágóhídon levő szarvasmarhák előgyomraiban talált tárgyak rajzait mutatja. A tompa tárgyak veszélytelenek az illető állatra s gyomorában egész életében elfeksznek, de a hegyesek nem ritkán átszúrják a gyomor falát, majd a rekeszizmot és megsérthetik a szívburkot, minek halálos kimenetelű szívburokgyulladás lehet a következménye.

zása hatása még abban is meg fog nyilatkozni, hogy a széna jobb lesz, azaz a jobb, tápdúsabb, állataink által kedveltebb füvek tért fognak hódítani a réten és a kevésbé értékes növények háttérbe szorulnak. Különösen hálás a rét az istállótrágyáért. Az istállótrágyát érett állapotban ősszel, vagy télen kell a rétre hordani s igen egyenletesen, vékonyan elterítve tavaszig fekke hagyni; tavasszal a visszamaradt szalmát össze lehet gereblyézni és a szántóra átvinni, míg a kioldódott növényi tápanyagok a hólével bejutottak a rét talajába. Az elterített trágya fagy ellen is védi a növényeket, másrészt előmozdítja a talajbaktériumok működését. Speciális trágyája a rétnak a keveréstrágya (kompost), melyet épügy kell felhasználni trágyázás céljára, mint az istállótrágyát. A fű növéseire serkentő hatással van a fölösleges trágyalének télen hóra, vagy kora tavasszal erősen felhígított állapotban való szétöntözése. Minthogy a réteken ritkán van szükség humuszképző anyagra, hanem csak ásványi trágyafélékre, rétre való trágya különösen a fahamu és bármiféle kereskedelmi, azaz műtrágya. Legjobb eredményt úgy nyerünk, ha a foszfor és káliumtartalmú műtrágyák mindegyikéből (Thomassalak, 40 százalékos káliutrágya) juttatunk a rétnak. Tőzeges, nedves réteken a mésztrágyának is nagy jelentősége van. Thomassalakból 1 holdra 3—4 métermázsát, az említett káliutrágyából 50—60 kg.-ot fogasoljunk be a rétre.

A mirigykór, mint szavatossági hiba. A mirigykór (csikókeh) minden lotartó egyén előtt ismeretes. Nem ritkán előfordul, hogy a csikó vásárlás alkalmával még a betegségnek semmi különös jelét nem mutatja, de ezt követő napokban lázasan megbetegszik s néha el is hullik. Ilyenkor felmerül a kérdés, hogy az eladó köteles-e a vevőnek a vetelérát visszafizetni, vagy nem. A magyar joggyakorlat szerint az eladó erre azon esetben kényszeríthető, ha a) az átvételkor nem látszott betegnek; b) 1—2 napon belül az átvétel után jelentkezett már az állati mirigyduzzanat és a genyes orrtolyas; c) az elhullás orvosi kezelés dacára is bekövetkezett. Mindehárom feltétel nagyon fontos. Ha ugyanis az állat már betegnek látszott az átvételkor, akkor a hiba nem rejtejt s így nem szavatolendő; ha a megbetegedés később következett be, mint 1—2 nap, akkor fennforog a lehetőség, hogy útközben, vagy a vevőnél történt már a fertőzés. Se ezen, se az orvosi kezelés elhanyagolásakor nem terheli a felelősség az eladót.

A polyva takarmányértéke nagyobb, mint a számaféléké, mert rendszerint a legfinomabb, legárpódusabb, legkönnyebben emészthető részek kerülnek a polyvába, másrészt kisebb a ragasi munka. Sok port, feldarabokat (drót, szeg), férgek hulláit, továbbá gyommagvakat tartalmazó polyva már kisebb értékű, mert a drót, szeg stb. a szarvasmarhanál esetleg szivburokgyulladás okozhat; a férgek hullai gyomorhurutot, az apró gyommagvak pedig esetleg csiraképesen jutnak meg a trágyába s így a megtrágyázott tablán terjesztik a gyomokat. Az árapolyva azonban tetes elöl leforrázandó, vagy 6 órára beaztatandó, mert szűrős toklássaival megsértheti a száj nyálkahártyáját, vagy a nyelvet és a rajtaelő sugargombát viszi be az állat szövetébe (súly, actinomycetes-betegség). A zaopolyva leginkább lónak való, a búzapolyva bármely állatnak. A rozspolyva azonban alig ér többet a rozsszálmánál.

Akáciomb mint takarmány. Vasvármegye közigazgatási bizottsága a beállott takarmányinség enyhítésére engedélyt adott a varmegyében az akáciombtakarmány gyűjtésére. Az állami kezelési alatt álló erdőbirtokon a járási erdogondnoknak jelölni ki a megfelelő részt, ha az igénylik ez irányban megkeresik. A lombtakarmány gyűjtéséhez felhasználhatók az idősebb fák koronái, továbbá a cserjék olyképen, hogy a lombkoronának csak egyharmad részre szedhető le. A sarjajtásokból pedig egy-két erőteljes sarjat minden tövön vissza kell hagyni.

Füzdugványok bejelentése. A földmivelésügyi miniszter felhívja mindazokat, akiknek a jövő év tavaszán elültetésre váró eladó nemes füzdugványkészletük van, hogy az eladásra kerülő füzdugvány mennyiségét, fajtaját, ezenkenti árát és az eladás egyéb feltételeit a földmivelésügyi minisztérium háziipari osztályának folyó évi október 15-ig jelentsek be. Azok pedig, akik új területeket akarnak nemes fűzrel betelepíteni és az ehhez szükséges füzdugványokat maguk biztosítani nem tudják, dugvány-szükségletük biztosítását a földmivelésügyi minisztérium háziipari osztályánál ugyancsak a mondott határidőig (il. emelet 220. ajtó) kerelmezhetik.

Hogyan süssünk jó kenyeret? Rekkendő meleg nyári napokon gyakori jelenség a nyúlós kenyér, amelynek azonban felül még igen kellemetlen, emélyítő szaga is van. Ez a jelenség legfőképpen a burgonyás, sötét búza- és rozskenyereknél észlelhető és az élesztős kenyér rendszerint könnyebben válik nyúlóssá, mint a kovászos. A bajt egy bacillus okozza, védekezni ellene a következőképpen lehet: 1. A kemencét, ahonnan ilyen kenyér kikerül, jól ki kell meszelni és forrón kiégetni s ott, ahol lehetséges, híg kénsavval, vagy ecettel lemosni. 2. A kenyér készítésénél vagy egyáltalában nem, vagy csak kevés élesztőt és inkább kovászt használjunk. 3. Ne nagy, hanem kis kenyeret süssünk és törekedjünk arra, hogy a kenyér bele mindig teljesen jól átsüljön és ezért a kenyeret a rendesnél forróbb kemencébe tegyük. 4. Kisütés után a kenyeret hűvös helyen tartjuk.

A Magyar Ebtényésztők Országos Egyesülete október 1-én *Kisújszálláson* terelőversenyt rendez. A rendező-bizottság teljesen a kutya gazdájára bizza, mit óhajt a terelőverseny keretében pályájával bemutatni. Az ebek benevezése teljesen díjtalan, kiállításukért nem szednek díjat, azonban az okleveleket és a nyert érmeiket az előállítás költsége fejében adják ki. A terelőversenyben nyertes kutyák tulajdonosa *tajtékipát* kap.

TANÁCSADÓ

Kérdés. A Vasárnap egy évfolyamának kötése mennyibe kerül? (Egy hű olvasó, Solt). — **Felelet.** Egy évfolyam kötése most 300 koronába kerül kiadóhivatalunkban. A kértet többi könyv már nem kapható.

Kérdés. Fényképező gépet hol és mennyiért vehetnék és van-e fényképező gépekről árjegyzék? (K. I., Lesenczerémetfalva). — **Felelet.** Forauljon Hajtschek és Farkas céghez (Budapest, IV. ker., Károly király-út 26). Árjegyzék nincs, mert az árak folytonosan változnak.

Kérdés. Hol van kisgazdaképző iskola és állami pincemesteri tanfolyam? (P. K., Kabaj). — **Felelet.** Kisgazdaképző iskola, ahová kisgazdák 17. életévüket betöltött fiai vehetők fel, ezeken a helyeken van: Csermajor, Hódmezővásárhely, Bekescsaba, Karcag, Kecskemét. Az állami pincemesteri tanfolyam Budafokon van.

VÁSÁR ÉS PIAC

Árúvásár, liszt és őrlimenyek. Tiszavidéki búza 8450—8560 K, dunántúli és pestmegyei 8500—8550 K, rozs 6330—6400 K, takarmány-árpa 6500—6600 K, sorarpa 7000—7300 K, zab 6500—6700 K, tengeri 8500—8600 K, repce 14.000—15.000 K, korpa 4700—4800 K métermazsánként. A lisztárakat a budapesti máimok legújabbán a következőleg alapították meg: grizes 00-as liszt 142 K, egyszerű 0-as liszt 130 K, 2-es 120 K, 0-as 120 K, 7/2-es 105 K, 8-as takarmányliszt 56 K kilogrammonként zsakkal.

Vetőmagvak. Nyers lucernamag 40.000 K, nyers ióheremag 43.000 K, biborheremag 40.000 K, ióherheremag 50.000 K, balcacimamag 13.500—14.500 K, tiszta tavaszi búkkony 11.000—12.000 K, zabos tavaszi búkkony 10.500—11.000 K, szoszos búkkony 20.500—21.000 K, őszi borsó 12.500—13.000 K, viktorja borsó 12.500—13.000 K, velőborsó 13.000—13.500 K, ióheremag 6400—6600 K, tarka bab 6200—6400 K, mák 40.000—41.000 K, mustarmag 15.500—16.000 K métermazsánként feladó-állomással.

Takarmány. Elsőrendű széna 2050—2250 K, másodrendű széna 1450—1700 K, muhar 2100—2400 K, lucerna 2300—2500 K, szalma 1100—1300 K.

Budapesti vágómarhavásár. A következő árakat jegyezték, kilogrammonként élosúlyban. Bika jobbminőségű 115—160 K, kivételesen 180 K, bika silányabb 80—112 K. Okor jobbminőségű 150—210 K, kivételesen 260 K, okor közép 112—145 K, okor aarendeli minőségű 82—106 K. Tehén jobbminőségű 130—190 K, kivételesen 210 K, silányabb 92—125 K. Bivaly 82—110 K. Növendekmarna 86—112 K, kicsontozni való 72—82 K.

Budapesti lóvásár. Igás kocsi 53.000—160.000 K, igás kocsi könnyű 25.000—50.000 K.

Borjú és juh. A budapesti vásáron borjúért 145—190 K-t fizettek.

Budapesti sertésvásár. Prima urasági 405—410 K, prima szedett 360—380 K, közép 290—320 K, könnyű jobb 210—310 K, könnyű silányabb 240—250 K, öreg urasági 370—380 K, öreg szedett 250—300 K, átvesselt südő 200—220 K, nem vesselt 170—180 K. Zsir ára nagyban 650—660 K, szalonna 560—580 K kilogrammonként.

Gyapjú. Árak változatlanok.

Nyersbőr. Marhabőr 335—350 K, borjúbőr 530—550 K kilonként.

Tej és tejtermékek. Tej ára nagyban Budapesten 3670 K, kicsinyben 38 K, tejtél 130—140 K, habtejszín 300—320 K literenként. Tenenturó 80—90 K, l. r. teavaj 680—720 K, főzovaj 580—620 K, keverturó 170—180 K, janturó 240—260 K, trappista- és óvári sajt 300—400 K kilogrammonként.

Zöldségfélék és gyümölcs. Zöldbab 60—70 K, újbungonya 26—30 K, paradicsom 23—25 K, tok 16—20 K, kaposzta 40—42 K, vöröskaposzta 50—70 K, kel 36—42 K, zöldpaprika 18 K, vöröshagyma 76—80 K, foghagyma 86—96 K, karfiol 100—180 K kilogrammonként. Alma 30—60 K, körte 40—80 K, szilva 20—40 K, szőlő 40—80 K, dió 120—180 K, őszibarack 40—100 K, görögdió 10 K, sárgadió 20—40 K kilogrammonként.

Bor. Tokajhegyalja 1921-es 80 K, 1920-as 120 K. Somlyó 90—100 K. Kaál 60—70 K. Kecel 70 K. Kalocsa 50—60 K.

Idégen pénznekem legmagasabb ára. A deviza-központ hivatalos árjegyzése 1922 szeptember 19-én: Napoleon arany 9400 K, angol font 11.425 K, dollár 2575 K, francia frank 195 K, német marka 2 K 00 f, olasz lira 110 K — f, osztrák korona 31 f, román lei 16 K 50 f, cseh korona 84 K — f, svájci frank 485 K, szerb dinár 32 K 80 f, lengyel marka 40 f. Zürichben 100 magyar koronaért 0.21 svájci frankot fizettek.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

A «Hangya» áruélőlegbetéti pénztárai. Amióta a pénz vásárlóereje csökkent, azóta a kereskedelmi vállalatoknak, így többek között a fogyasztási szövetkezeteknek is fokozottabb mértékben van szükségük alap- és forgótőkére. A pénzügyminiszter legutóbb megengedte, hogy a fogyasztási szövetkezetek az üzletvitelhez szükséges forgótőke fedezésére tagjaiktól áruélőleget fogadhassanak el. A szövetkezetekbe szervezett fogyasztó közönség eddig is a legnagyobb megértéssel sietett heverő pénzének a fogyasztási szövetkezeteknél való elhelyezésével sikeressé tenni a «Hangya» közérdekű munkáját. Ma már ezerkilencszázhatvan falusi szövetkezet működik Csonka-Magyarországon a «Hangya» kötelékében. Valamennyi «Hangya» szövetkezetnek lesz áruélőleg pénztára. Az első oldalon közölt képünk azt mutatja, hogy a «Hangya» központi áruélőleg pénztára jóformán éjjel-nappal milyen nagy arányban dolgozik, hogy az áruélőleg pénztarak országos hálózatát kiépíthesse. A «Hangya» szövetkezetek nagy népszerűsége már eddig is mutatja az áruélőleg pénztárak sikeres munkáját s bizton remélhető, hogy a szövetkezetek tüggetlenül fogják magukat a méregdrága idegen tőkétől és a saját erőforrásaikból tudják majd mindenkor meríteni a többmilliárdos áruforgalom lebonyolításához szükséges forgótőkét. A magyar földművelőnép már meggyőződött róla, hogy heverő pénzének elhelyezése és kezelésére alkalmasabb és biztosabb intézmény a «Hangyánál» nincs.

Iparosok országos értekezlete. Az Ipartestületek Országos Szövetsége az elmúlt vasárnap kezdte meg *rendes évi tanácskozásait* a régi országháza nagytermében. Páfy Dániel elnök megnyitójában üdvözölte a jelenlévő Valkó kereskedelemügyi minisztert s a nemzetgyűlés megjelent képviselőit. A köszöntésre Valkó kereskedelemügyi miniszter válaszolt és kijelentette, hogy *a közszállításokból ezentúl nagyobb mértékben fogja részesíteni a kézműiparosságot.* Az ipartörvény most már mielőbb reformra kerül. Ennek keretében dolgozzák át az ipartestületekre vonatkozó jogszabályokat is. Wolff Károly emelkedett szólásra ezután s a kézműiparoskamara felállítását sürgette. *Purebl Győző* székesfővárosi tanácsnok a kisipari szövetkezés fontosságát fejtegette. — A kongresszus most a következő határozati javaslatot fogadta el: *«Az országos iparos nagygyűlés tiszteletteljesen kéri a magyar királyi kereskedelemügyi, valamint a pénzügyi miniszter urat, hogy az iparosság egyéni hitelkielégítését a Budapesti Kisipari Hitelszövetkezeten, a szövetkezeti hitel kielégítését az Iparosok Országos Központi Szövetkezetén keresztül kamatmentes tőke folyósításával sürgősen segítse elő.»* A kongresszuson többen felszólaltak s szóvá tették a kisiparosok érdekeit védő kérdéseket. *Kruzslitz Károly* hódmezővásárhelyi ipartestületi elnök hangsúlyozta, hogy az iparosok munkadíjának megállapítása csupán búzavaluta alapján történhetik. Ebben az értelemben határozati javaslatot terjesztett elő, amelyet a kongresszus elfogadott. Végül az értekezlet bizottságot küldött ki a *kézműves-kamara* fölállításával kapcsolatos kérdések megvitatására.

Szmirnában a törökök bevonulása után borzalmas tűzvész pusztított. Szmirna görög és örmény városnegyedeiben borzalmas tűzvész pusztított, amely a többi városnegyedeire is átcsapott. A nagy szélben mentésre gondolni sem lehetett. *Mintegy ezer ember esett a tűzvész áldozatául* s hatvanezren lettek hajléktalanok. Musztafa Kemal basa egyik angol lap tudósítójával Szmirnában folytatott beszélgetés során a következőket jelentette ki: *«Kisáziát követeljük, Trátiát egészen a Maricáig és Konstantinápolyt. Készek vagyunk minden tekintetben biztosítani szabad utat a Dardanellákon át, amelyeket nem szándékozunk megerősíteni. A törököknek vissza kell kapniok fővárosukat. Amennyiben a szövetségesek elleneznék ezt, kénytelen volnék Konstantinápolyt ellen vonulni.»* A legújabb hírek szerint Kemal basa a Márvány-tenger mellett már meg is ütközött az angol megszálló csapatokkal.

Megnyílt a második ipari és gyógynövénykiállítás. A Mezőgazdasági Múzeumban az elmúlt szombaton nyitotta meg *nagyatádi Szabó István* földművelésügyi miniszter a *második ipari- és gyógynövénykiállítást.* A megnyitásra eljött mindenki, akit mezőgazdasági és ipari fejlődésünknek ez az újabb ágazata közelről érdekel. Ott voltak *Tóth Jenő* és *Tóth Lajos* államtitkárok, *Mayer Károly* és *Tolnay Pál* miniszteri tanácsosok, *Meskó Pál* gazdasági főtanácsos, a Hangya-központ képviselőjében, *Szabóky Jenő* nemzetgyűlési képviselő és sokan mások. Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter Schandl Károly dr. államtitkár kíséretében érkezett meg. A minisztert *Darvas Ferenc* gazdasági tanácsos, a Gyógynövényforgalmi Iroda igazgatója köszöntötte. Nagyatádi Szabó István válaszában kiemelte, hogy mi a gyűjtemény országos jelentősége. Először is az, hogy a szegény népretegek az ipari és gyógynövények gyűjtésével eddig nem is sejtett kereseti lehetőségekhez jutottak, másodsor pedig ezekben a növényekben újabb kiviteli cikkeket teremtettünk. Ezután a miniszter megnyitotta a kiállítást, amelyet kíséretével együtt maga is megtekintett.

Mátéffy Ferenc és Kristó Nagy Juliska esküvője Szentesen. A vőlegény fia *Mátéffy László* szentesi földbirtokos, gazdasági főtanácsosnak, *Szabó Sándor* dr. nemzetgyűlési képviselő, volt csongrádi főispán apósának.

Hazug híreket keltek Romániában, hogy megakadályozzák a Népszövetségbe való felvételünket. A román kormány félhivatalos lapja az elmúlt napokban egy állítólagos merénylettervről írt, amelyet a királyi család ellen akartak volna elkövetni. A cikk szerint a román rendőrség három magyar fiatalembert fogott el, akik be is vallották, hogy a bukaresti lövészeny alkalmával pokolgépes merényletet akartak elkövetni az udvar ellen. Tervükhöz a budapesti Ébredő Magyarok Egyesülete, amelynek mindhárman tagjai, adta a pénzt és a pokolgépet. A magyar kormány követünk útján bővebb magyarázatot kért e hírt illetően, de a román kormány mélysegesen hallgat, *nem tud bizonyítékokat szolgáltatni.* Nyilvánvaló, — amint azt a józanabb román lapok is elismerik, — hogy itt csak a román kormány célzatos kitalálásáról van szó. *Rossz hírbe akarták keverni Magyarországot, hogy megakadályozzák a Népszövetségbe való felvételét.*

Makó közönsége tíz milliót adott nyomorenyhítésre. Makó városa a minap tartott közgyűlésén *tíz milliót szavazott meg a nyomorenyhítő akcióra* s emellett megállapította azokat a feltételeket is, amelyekkel a köznyomort hatóságokban lehet csökkenteni. Eszerint a megszavazott tíz milliót részben munkakalkulációk teremtésére, illetve közmunkák végzésére, továbbá a teljesen munkaképtelenek segélyezésére fordítják, ezenkívül a már fennálló napközi otthonok fejlesztésére és a csecsemővédelem támogatására szintén nagyobb összeget szánnak.

Széchenyi Szövetség Cegléden. A ceglédi népfőiskola végzett hallgatói elhatározták, hogy — szegedi bajtársaik példájára — ők is szövetségbe tömörülnek. A «Ceglédi Népfőiskolai Széchenyi Szövetség» ünnepélyes alakuló közgyűlését e hó 24-én, vasárnap tartják. Az ünnepségen Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkár mondja a megnyitó beszédet.

Harangavatás Gyomán. A békésházi református egyházmegye esperesi székhelyén, Gyomán az elmúlt vasárnapon egyházi ünnep volt azon alkalomból, hogy 18 mm. hatalmas harangját magasztos szolgálatának átadta az egyház közönsége. A sok ezrekre menő ünneplő közönség előtt Répás Pál lelkész, Harsányi Pál esperes és Török Imre esperes végezték a lelkézi szolgálatokat és tették maradandóvá e nagy nap emlékezetét.

Ki akar rendőr lenni? Az államrendőrségnél több rendőri állás vár betöltésre. Rendőr lehet minden magyar állampolgár, aki 21 évet betöltötte, katona volt, magyarul ír és olvas, testileg ép, egészséges, azonkívül büntetlen előéletű. Jelentkezni lehet Miskolcon, Pécsen, Debrecenben, Szegeden, Szekesfeherváron és Szombathelyen minden hónap 12-én és 28-án. Budapesten bármely napon lehet jelentkezni a Mosonyi-utcai rendőrlaktanyában. A belépők hat évi szolgálatra kötelezik magukat, ebbe azonban a katonai és rendőri szolgálatból három év beszámít.

A Deák-erekyeket a parlamentben fogják elhelyezni. A nemzetgyűlési képviselők körében mozgaiom indult meg, hogy a Deák-erekyek méltó helyre, a parlamentbe kerüljenek. Kléblsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter felkereste Karaffiath Jenő háznapot és arra kérte, hogy a parlamentben erre a célra megfelelő helyiséget bocsásson rendelkezésre. A háznapgyűlésen kijelentette, hogy a maga részéről is teljes mértékben támogatja a mozgalmat.

Az Isten javait nem lehet elkobozni. Az amerikai felső-bíróság érdekes nélelet hozott az idegen egyházközségeknek a világháború alatt lefoglalt javairól. Eszerint az egyházi javak az Isten tulajdonának tekinthetők és istenkáromlás az, ha a lefoglalást fenntartják azzal az ürüggyel, hogy e javakat az ellenség használta. E döntés következtében a magyar református egyház amerikai javai is mind visszakerülnek.

Hol lesz a kettéosztott Pestvármegye második székhelye. Ismeretes, hogy a vármegyei reformmal kapcsolatban a kormány foglalkozik a vármegyei beosztás, így Pest vármegye felosztásának kérdésével is. Az új megyebeosztás elé többek között Kalocsa város is nagy reménnyel tekint s bizik abban, hogy megyeszékhely lesz. Kalocsa és Kecskemét mellett Délpestmegye többi városai is számot tartanak a megyeszékhelyre. Hatalason a városi képviselőtestület már ismételtlen foglalkozott ezzel a kérdéssel. Kiskunfélegyházán és Kiskőrösön a helyi lapok kardoskodnak amellett, hogy a képviselőtestület is mozgolódjék a vármegyei székhely elnyerése érdekében.

Tizennégy valutaüzért tartóztattak le. A mult pénteken a detektívek tizennégy fiatalembert állítottak elő a főkapitányságon, akik a Devizaközpont tudtán kívül szokolizleteket kötöttek. A följelentést Schwartz Geza kereskedő tette, akinek 47.000 szokolját váltották be. A rendőrség a fiatalembereket elfogta. Megállapították, hogy állandóan tiltott valutaüzletekkel foglalkoznak. Kihallgatásuk után letartóztatták őket.

A nagygyárádi hármast ünnep. A baranyamegyei Nagygyárad szorgalmas és áldozatkész lakói egy napon ünnepltek a restaurált templomuknak s új harangjaiknak felszentelését, valamint a Baranyában mindenütt felállítás alá kerülő hősök emlékének leleplezését. Ezen alkalommal írta a község plébános a munkálatokat végző «Ecclesia» vállalatnak az alábbi levelet: «Hitelesen igazolom, hogy Önök által plébániatemplomom részére f. évi szeptember 8-án szállított három darab új haranggal (710 kg.) úgy csekélységem, mint hitközségem minden egyes tagjának teljes megelégedését, nevezett harangokat konszekráló dr. Mosonyi Dénes pécsi püspöki ált. Helynök Úr Ömeltósága és a harangszentelés és magasztos szertartásán — a vele kapcsolatos hősi emlékműföl-avatási ünnepélyünkön megjelent és résztvevő bádoki Soós Károly altábornagy Úr Öccellenciája teljes elismerését szerezték meg. A harangszentelésük is dicséretes munkát teljesített nevezett harangok felszerelése és lelkiismeretes toronyba beállításai munkálatai által. Minden érdekeltnek nyugodt lelkiismerettel ajánlom Ecclesia-Harangművek r.-t. harangjait. Nagygyárad, (Baranyam.) szept. 11. Faludi Ádám s. k. plébános.

A nádasi-bokori iskolában nagy sikerrel előadott «A falurossza» című népszínmű szereplői.

Az előadást Prékopa István tanító (x) és Mikely István kisbirtokos (xx) tanította be és rendezte.

A pórujlárt rablók. Chicagóban ugyancsak furcsa meglepetés ért két útonállót, akiket a végzet egy Frederick nevű fiatalemberrrel és annak barátjával hozott össze. A két barát este Frederick lakásán tartózkodott, honnan — úgy tíz óra tajt — elmentek azzal, hogy valamelyik kávéháza mennek. Alighogy kileptek a sötét utcára, két fegyveres bandita ugrott eléjük, akik revolvert szegezve mellüknek, követelték minden pénzüket és kezeiket feltartani kényszerítették mindaddig, amíg a két fiatal ember pénztárcáját és minden értékű tárgyat el nem vették. A banditák azonban úgy látszik túlságosan el voltak foglalva a zsebek kiforgatásával, mert Fredericknek egy őrizetlen pillanatban sikerült egyik támadójának kezéből a fegyvert kiútni, mire hirtelen barátja is merszet kapott és a másik útonállóra vetette magát. A két megtámadott fiatalembert úgy látszik sohasem vette meg a jó tréfát, mert az ilykép előállt fordított helyzetet nemcsak arra használták fel, hogy a rablóktól elvett holmijaikat visszazerezték, hanem az azoknál talált összes értékű tárgyat — kétezer dollárt — is magukhoz vettek és további pártfogásukról biztosítva őket, kijelentették, hogy amennyiben erre az elvett pénzre igényt tartanak, a rendőrségen megkaphatják. Azután futni engedték a csirkefogókat. Talán mondani is felesleges, hogy a kétezer dollárért ugyan egyikük sem jelentkezett.

A mandzsuriiai igazságszolgáltatás. Mandzsuriában az igazságszolgáltatás még ma is sok tekintetben embertelen intézmény és igazságtalan. A mandzsuriiai törvényszék előtti per lefolyása ugyanis a következő: A taotaj vagy városbíró a vád meghallgatása után a vádlottat kihallgatja. Nem ravasz keresztkérdésekkel, mint nálunk, hanem sokkal egyszerűbben:

— Vallasz? — kérdi a bíró.

— Nem vagyok bűnös! — mondja rendszerint a réműlettől félholt vádlott.

Ezzel vége is az eljárásnak. A bíró nem kérdezi többé a vádlottat, a szolgák végzik el a további teendőket. Legtöbbször térdénállva karához kötik a bűnöst, aki a szendvedések következtében vagy vall, vagy magára vállalja a neki tulajdonított bűn elkövetését. Nem ritkaság az sem a nagyobb bűnösöknél, hogy körmüket fölfeszítik, átfúrják, pálcához kötik, úgy, hogy a vádlott, ha megmozdul, rettenetes kínokat szenved. Ha még ezt a gyötrelmet is kiállja s nem vall, az utána következő eszközök hatása alatt már aligha is kerül a földi bírak elé.

Illatos pillangók. Egy német természettudós, Müller Frigyes, Brazília őserdeiben rovarokat gyűjtött. Tanyája a Rio Grand folyó mellett volt. Estéknél a tudós a folyó partján ült és élvezte a sehol nem érzett illatos levegőt. Ezen a helyen estéknél számos pillangó repdesett, amelyekből a tudós jónéhányat elfogott és egy üvegcskébe zárt. Másnap Müller az üveget felnyitotta és ekkor ugyanaz az átható illat ütötte meg érzékét, amelyet rendszeren érezni szokott a folyó partján. A tudós azután meg is állapította, hogy ez a csodálatosan kellemes illat egy különös braziliai lepkefajtól származik. A pillangó hímje a szárnya alatt lévő mirigyben készíti és hordja ezt az illatot, rajzaskor pedig minden szárnyacsapásnál szerteszórja a levegőben. Ez a lepkefaj roppant egyszerű. Ép úgy, mint az illatos virágok legtöbbje, szerény köntösben jár, egészen hamuszínű, csak szárnyán van egy-két vörös pötty. Mintha az állatok között is az érte a legtöbbet, amelyik nem kívülről pompázik.

Egy nászutasokkal teli hajó nagy kavardást okozott a new-yorki kikötőben. A new-yorki kikötő hatóságának nagy meglepetést okozott nemrégiben egy befutó hajó, mert a hajó árbocán még sohasem látott lobogót lengetett a szél. Először azt hitték, hogy ragályos betegség tört ki a hajón, amit azonban a tengerészek zászlónyelve sárga lobogóval jelez. A kapitány azután fölvilágosította a révőröket, hogy az új zászló a *mézesetek zászlaja* s azért huzatta fel, mert a hajón nem kevesebb, mint tizenöt nászutas pár turbékolt, akik mind amerikaiak, de Európában kötöttek házasságot.

Az eleven szótár. Angliában az egyik egyetem hallgatója, egy *Denzel Carr* nevű fiatalember, dacára, hogy alig haladta meg a 24 esztendőt, arról nevezetes, hogy *tizenöt nyelvet beszél teljesen tökéletesen*. Carr anyanyelvén, az angolon kívül németül, spanyolul, franciául, portugálul, olaszul, héberül, törökül, japánul, latinul, görögül, szanszkritül, svédül, finnül és esperantó nyelven beszél. E fiatalember hihetetlen nagy nyelvtudása annál meglepőbb, mert mindegyik nyelven oly folyékonyan tud beszélni, hogy az, akinek az anyanyelve, *az sem tud semmi hibát találni benne*. Jólehet számosan voltak már idáig, akik tizenöt, vagy ennél több nyelvet beszéltek, mint például egy a közép-korban élő biboros, aki ötvenhárom nyelven beszélt, de ezek két-három nyelvet leszámítva, egyiket sem beszéltek tökéletesen, csak épen hogy meg tudták értetni magukat.

TRÉFÁK

Villamoson.

Budakeszire utazik az öreg sváb. A kalauz unja magát, beszédbe elegyedik vele:

— Mondja csak tata igaz az, hogy a svábnak negyvenéves korában jön meg az esze?

Az öreg nyugodtan pipázik, s a foga közül szól:

— Jó, jó.

Hátha akkor sem jön meg az esze, mit csinál akkor? — moszogatja a kalauz.

— *Elmety fillamozs galauzsnak!*

Ő kezdte.

Az ispán rajta kapja az ostoros gyereket, hogy az istálló mögött a vízholdó szamarat kegyetlenül rugdalja.

— Te akasztófára való, miért rugdosod azt a szegény állatot?

— *Ő kezdte!* — feleli a gyerek becsesebbik felét simogatva.

Őnézertes.

Pista, amint hazajön az iskolából, örömmel ujságolja hűgának:

— Margit, most, amikor jöttem, olyan nagy szamarat láttam, mint te vagy!

Margit (aki szereti, ha őt már nagy lánynak nézik, őnézettel gondolkodásáért):

— Ugyan, menj Pista, hiszen olyan nagy szamar nincs is, mint amilyen én vagyok!

A vicinális.

Elhagyatott vidéken kapaszkodik a vicinális. Egy darabig csak ment rendesen, de egyszerre nagyokat kezd zökkenni.

— Mondja csak, barátom — szólítja meg az egyik utas a kalauzt, — miért rázódik úgy ez a vicinális? Talán rossz a pálya?

— Dehogy is rossz, kérem alássan, a pálya kitünő, hanem a mozdonyvezető csuklik!

Kóbi az akasztófa alatt.

Kóbit, az élelmes házalót akasztófára ítélték két más társával. Társait már felkötötték és már Kóbin volna a sor, mikor futár érkezik a kegyelmi okirattal.

— Kóbi elmehetsz, szabad vagy — szól a hóhér.

De biz ez csak nem mozdul.

— Teríngette — förmed rá —, hát mért nem mozdulsz?

— Azt szeretném tudni — mondja Kóbi hidegvérrel az akasztóttakra mutatva —, hogy ezek ruháját *nem lehetne-e megvenni?*

REJTVÉNYEK

Képrejtvény.

(Beküldte: Kaizer Imre, Sörédről.)

Számrejtvény.

1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8

A számokat a négyzetben úgy kell rendezni, hogy felülről lefelé, jobbról balra s a középső keresztoszorokban olvasva összegük mindig 36 legyen. Ugyanazon szám egy sorban csak egyszer fordulhat elő.

(Beküldte: Spissák Vilmos, Pogányról.)

Számtani rejtvény.

Az atya 49 éves. Három fia éveinek száma héttel több. Volt idő, amikor az atya épen annyi idős volt, mint a három fia együttvéve. Hány év előtt volt ez?

(Beküldte: Ifj. Nyakó Lajos, Vásároszentgárról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 42-ik számunkban közöljük.

A 36-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

Képrejtvény: **Nagykerekínél van az oláh határ.**

1. Betűrejtvény: **Petőfi Sándor.**

2. Betűrejtvény: **A pályázatból kiesik, mert tévesen közöltetett.**

Megejtették: Bodzás Mariska, Tertsch Géza, Kecskés Erzsébet, ifj. Spissák János, Barbarits Sándorné Tóth Menyhértne, Györke Lajos, Csiga Gyula, Nagy Margitka, Sziijártó Szabó Benjamin, Szegedi Ferenc, Gaál József, Rozlozsnik János, Gonda Vince, Porzolt István, Németh István, Molnár István, Nagy János, Szabó István, Fekete József, Kovács András.

A «Falusi levelek» című könyvet a következők kapják jutalmul: **Tóth Menyhértne (Jászládány), Nagy Margit (Sárbogárd), Tertsch Géza (Pásztó), Fekete József (Budapest), Gaál József (Szakony), Nagy János (Vásárosdombó), Sziijártó Szabó Benjamin (Szentes), Schupkégel Magda (Mezőberény).**

A 37-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.**

Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős szerkesztő: **Héjj Imre dr.**

Felelős kiadó: **Meskó Pál.**

+ F + L + O + R + I + A + N +
REGÉNY IRTA: NYÁRY ANDOR

(12. folytatás.)

— Az időm lejárt. Mennem kell — mondta mosolygva és elsimította a homlokára csüngő hajfürtöket.

Flórián arca elsötétült:

— Már menni akarsz? — kérdezte megdöbbenve és fájdalmas tekintetét Glóriára emelte.

— Mennem kell — felelt Glória lehangoltan.

— Ne menj! — könyörgött Flórián. — Hiszen csak ezután leszünk boldogok.

Glória szomorúan sóhajtott:

— Az időm lejárt, nem maradhatok. Máris sok időt veszteltem itt.

És indulni készült.

Flórián fájó szemrehányással nézett rá, szemében ott rezgett a remény, a kérés, de kétségbeesés is:

— Hát elmész? Csak így. Szó nélkül. Egyetlen reménysugarat se adsz, amelyben vérző lelkemmel belekapaszkodhatnék. Ez nem lehet. Ezt te nem teheted velem. Ez egyenlő volna a halálos ítélettel.

Lehajította fejét, majd szenvedélyes tekintetét a grófnő szemébe fúrta:

— Nem! Te nem akarhatod, hogy én, ... hogy mi ezután ne lássuk egymást soha. Hogy elepedjünk egymás látásáért. Szeretlek. Te is szeretsz engem.

A szava elcsuklott:

— Mondd, mikor láthatlak ismét?

Glória leszakított kebléről egy égőpiros rózsát és mosolygva nyujtotta Flóriánnak:

— Ha ezt a rózsát elhozod.

Flórián lázba borulva kapta el a feléje nyujtott rózsát és áradó boldogsággal fölkiáltott:

— Elviszem!

Egészen közel hajolt Glóriához, hogy érezte arcán a grófnő leheletét.

— És most... most, sutlogta reszketve — egy csókot. Amelynek gyönyörét a lelkembe szívom és nem felejttem el soha.

Glória Flóriánra nézett, aztán mint a szíven talált kis madár a keblére roskadt.

Flórián karjaiba zárta Glóriát és csókjaival elhalmozta az ajkát, kipirult arcát, tehe-

telenül lecsukott szemeit, az egész törékeny, reszkető aszszonyt.

Julia ezalatt megtalálta Pált s most összesimulva jöttek. Amint megpillantották az ölelkező grófnőt és Flóriánt, egymásra néztek, aztán halkán felkacagtak:

— Gratulálunk! Gratulálunk!

Glória gyorsan kibontakozott Flórián karjai közül.

— Szent Isten! — sikoltott ijedten. — Megláttak.

— Oltsd el a lámpákat! — kiáltott Flórián Pálra.

Pál sietve eloltott néhány lámpát.

Kivülről közeledő lárma hallatszott.

— Mi ez a lárma? — döbönt meg Glória.

Julia az utcára nézett és ijedve vissza lépett.

— Urnőm, a nép idesereglik. Bizonyára észrevettek bennünket.

Glória elsápadt.

— Meneküljünk! — kiáltott és gyors iramban felszaladt a kertbe vezető lépcsőfokon. Ott azonban Pál az útját állta:

— Már késő! A nép itt van.

Flórián Glória mellé ugrott, hogy megvédje a nép esetleges támadása ellen.

A tömeg lármaja ezalatt már közvetlen közletről hallatszott s a következő percben mindenfelől szerelmes, csókolódzó párok jöttek és a vélt támadás helyett mosolygva hajlongtak az emelvényen álló Glória és Flórián felé:

— Gratulálunk! Gratulálunk!

A kövér majmos aszszony meghatva ölelte terjedelmes keblére a se-lyemruhába öltöztetett Maxikáját és a csókolódzó párok közül kiválva, öblös hangon kiáltott Glória és Flórián felé:

— Éljen az ifjú pár!

— Éljen! Éljen! —

visszhangzott rá a tömeg és sűrű virágos-vel árasztották el a megindultan álló szerelmeseiket.

A zene lágy, sóhajos dalba kezdett. A tömeg éljenzése elcsitult.

Julia Glóriához lépett és a vállára terítette csipke köpönyegét.

Flórián égő tekintete szinte belevésődött a grófnő mosolygó ar-

cába s mikor Glória távozóban bucsút intett feléje, hozzá hajolt és boldogan suttogetta:

— A rózsát elviszem...

Azzal a grófnő eltávozott.

Az alvó Flórián összeremegett. Rút, szőrös arca boldogan mosolygott, az ajka meg-megvonaglott, amint a távozó grófnő felé suttogetta szerelmes szavát. Aztán megnyugodott. Az arcáról elsimult az átélt izgalom maradványa. Zúgó agyveleje még sokáig hallotta a zene lágy, szerelmes dallamát s amint hallgatta, a homloka hirtelen összeráncolódt.

A zene lágy muzsikája összehangzástalan káosszá keveredett. A különböző hangszerek vadul tomboltak, majd az egyes hangszerek egymás után elmaradoztak s vele együtt eltűnt a karnevál gyönyörű képe is.

Flórián a zene zúrvarából nem hallott egyebet, csak a nagy dob éktelen duhogását...

V.

A személyzet a déli szünetről visszatérve, a szalon ajtaját zárva találta. Ijedten suttogettak az ajtó előtt. Nem tudták elgondolni, hogy mi történhetett Flóriánnal.

Fehér dühös volt, hogy majd kicsattant és magából kikelve rázta az ajtót és ökével erősen dörömbölt:

— Hé, Flórián, nyisd ki az ajtót! Flórián!

— Flórián! Flórián! — kiabáltak a leányok, de lár-májukra nem érkezett válasz.

Flórián meg se mozdult. Aludt és összeráncolt homlokkal hallgatta a nagy dob pokoli duhogását.

Fehér toporzékolt. Nem tudta, hogy mit csináljon. Majd hirtelen gondolt egyet és erős vállát nekifeszítette az ajtónak.

Az ajtó recsent, a zár engedett a hatalmas feszítésnek, az ajtó felpattant.

A személyzet Fehérrel az élen berohant a szalonba. Fehér izgatottan körülnézett:

— Mi történt itt? — nyugtalanzkodott sápadtan — Flóriánt nem látom sehol. Hol van Flórián?

Flórián homlokáról elsimultak a ráncok. A nagy dob duhogása megszűnt. Ismét megjelent előtte a karnevái, a távozó grófnő és reszkette suttogetta feléje:

— A rózsát elviszem...

Júlia legközelebb állt Flóriánhoz, meghallotta a suttogetást, a hang felé nézett és megpillantotta a karosszékre bele-süppedt pupos embert.

— Itt van! — kiáltott és a karosszékre mutatott.

Fehér odament a székhöz. Először azt gondolta, hogy valami szerencsétlenség történt, alig ért azonban Flóriánhoz, sápadt arca kigyult és kezét ökölbe szorította.

— Ez alszik, a nyomorult! — sziszegte vad gyűlölettel.

A személyzet Flórián köré sereglett és most az előbbeni szorongásukat gúnyos mosoly és kárörvendés váltotta fel.

Flórián mit sem tudott a körülötte törtétekről, csak Glóriát látta, az asszonyt, akit lángoló szerelemmel szeretett s az ajkai lágyan suttogettak:

— Glória. Szerelmem!

Julia hahotára fakadt:

— Haha! Álmában beszél.

És összecsapta a tenyerét:

— Miket beszél!

— Szerelmes a bolond! — kacagott az egyik elárúsító leány.

Fehér rettenetes méregbe jött, magából kikelve megragadta Flóriánt és a fülébe ordított:

— Flórián!

És teljes erejéből megrázta az alvó embert.

Flórián az erős rázásra felébredt s amint megpillantotta Fehért, dühösen felugrott:

— Még most is itt vagy! Nem elég, hogy

kifizettem a százezer koronádat!

Még mindig azt hitte, hogy álmodik.

A furcsa kitörésére óriási hahota támadt.

Flórián megdöbbsent. Banbán nézett a körülötte álló lányokra. Nem értette, hogy miért nevetnek azok s az álom hatása alatt állva, kimeredt szemekkel nézett a vigyorgó tömegre.

Fehért Flórián bamba nézése még jobban méregbe hozta.

— Amit műveisz, az már türhetetlen! — ordította a hunyorgó emberre. — A grófnő közbelépésére alig pár órával ezelőtt megbocsátottam. És ez a hála! Úgy kell rá betörni az ajtót! Alszik a nyomorult!

A szavak úgy érintették Flóriánt, mintha hatalmas kalapáccsal mellbe sujtották volna. Az álom hatása alól hirtelen felszabadult. Lassan körülnézett az ismerős teremben, aztán szegényes ruhájára esett a tekintete. Utolsó reménysugár csillant fel szemében, mint a haldoklónak, aki kísérletet tesz, hogy menthetlen életét megmentse, megtapogatta a hátát, hogy a púpja ott van-e. Mikor meggyőződött, hogy a púp most is csak ott van, épen úgy, mint azelőtt, összeremegett, a reménysugár elszállt a szívéből. Most már megértett mindent. Megértette, hogy az elárúsító leányok miért nevetnek a szemébe. Már tudta, hogy mit jelent az arcába furódó gúnyos mosoly.

Az arca végtelen fájdalomra torzult és kétségbeesetten felnyögött:

— Álom volt!

— Haha! — kacagott Júlia. — Mit álmodtál Flórián! Szép volt az álmod?

— Talán hercegek között jártál? — Vigyorgott Berta.

— Oda való vagy! — jegyezte meg a harmadik leány és mindnyájan nevettek.

Flórián nem hallotta a gúnyolódo szavakat, nem hal-lotta a kárörvendő kacagást, mélyen lehorgaszította a fejét s mintha láthatatlan erő nyomta volna, szemlátomást összezsugorodott, hogy amúgy is vézna teste ilyesztő törpévé roppant és egész nyomorult lényében reszkett.

— Hítvány fráter! — korholta Fehér. — Jó szívemnek köszönheted, hogy felkaroltalak és kenyeret adtam. Nem érdemelsz egy morzsányi szánalmat se!

És dühösen rákiáltott:

— Egy pillanatig se türlek tovább!

Flórián annyira el volt foglalva önmagával, hogy még Fehér dühös kiáltása se tudta magához téríteni.

— A grófnő! A főnyeremény! A szépség! Minden csak álom volt? — suttogetta rémesen. — Ó, jaj nekem! Tenyerébe szorította lüktető halántékát.

Fehér szánalom nélkül nézte a szerencsétlen ember vergődését.

— Azonnal szedd össze a holmidat és takarodj.

— Vége! — sóhajtott Flórián s a feje a mellére esett.

— Ej, ne komédiázz! — ordított Fehér türelmét vesztve és meglökte Flóriánt.

Flórián hirtelen felkapta a fejét. Megroppant termete büszkén kiegyenesedett, keskeny melle kifeszült, sápadt arca kipirult s az előbb még szomorú szeme megvillant.

— Ti ne komédiázzatok! — kiáltott Fehérre, aztán vidám lett, hogy váratlan változása megdöbbsentett mindenkit.

— Ej, hiszen én milliomos vagyok! — mosolygott. — Szép vagyok. Daliás vagyok!

Hirtelen összeroppant és felnyögött, mint a sziven talált állat:

— Pupos, nyomorék vagyok!

A körülállók vegyes érzélemmel fogadták a fájdalmas kitörését. Egyesek sajnálták, a legtöbben azonban mulattak rajta, mert már hozzá voltak szokva Flórián furcsa viselkedéséhez.

Fehér az utóbiakkal érzett. A nyomorék ember kint-lódására egyetlen arcizma se rándult meg, elhatározta, hogy nem kegyelmez meg neki többé s a most törtétek miatt visszavonhatatlanul eltávolítja a szalonból. Már készült is, hogy véget vessen a bolondos játéknak. Mielőtt azonban szólhatott volna, Flórián összeszedte magát és könnyes tekintetét Fehérre emelte.

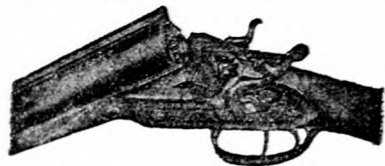
Brilláns, ékszer, gyöngyöt

mindenképp drágábban vessz (Ferd. János)
ERŐS KÁROLY Buda, Károly-u. 61. sz. szombán.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosán a megállapított jutalékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyai-u. 19.

Hegedű, klarinét, teljes zenekari felszerelés, községi dob, kürt, harmonika, ocarina, zongora, gramofon és lemezek a legolcsóbb árban:

STERNBERG HANGSZERGYÁR
 VII., Rákóczi-út 60. (Zenepalota.) Árjegyzéket bérmentve.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő

Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindentéle fegyver javítását, át-

alakítását, felújítását és belövését.

Elad: elsőrangú gyártmányú golyós, sörtes,

ismétlő és automata vadászfegyvereket,

plasztolyokat, revolvereket, összes vadászati cikkeket

Legjobb minőségű

mindennemű golyós-, sörtestöltények, lőszerék.

KLOROL

méregmentes vetőmagcsávázószer

Agyonsávazás kizárva. — 10—15% vetőmagmeg-

takarítás. — Csomagja 120 korona.

Óvja gyümölcsösöt a gomba- és rovarkártevők ellen!

DENDRA-CHINOIN

gyümölcsfakarbolineum téli permetezésre

POMOLA-

vertetükátrány

HIBERNA-

hernyőenyv

SULFAROL

lisztharमतellen

KÉRJEN ISMERTETŐT!

Ruházati

szükségletét

legelőnyösebben a

„HANGYA“

vidéki szövetekezteiben
 szerezhetheti be!

Harangokat

tiszta harangérből pontos hangolással

leggyorsabban önt és szállít az Orsz.

Harangszakértői Bizottság felügyelete

mellett a

Harangművek Rt.

„Ecclesia“ alapítása

Budapest, IV. ker., Irányi-utca 27. sz.

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhethők be a

„HANGYA“ CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

tehenbőrscizmák, boxscizmák, munkáscipők nagy választékban.

Már megjelentek a kisgazdák, földmű-

Ugymint:

Vasárnap naptára 1923. évre

Uj Barázda naptára 1923. évre

Nagy Képes Családi naptár 1923. évre

Nagy Képes Regélő naptár 1923. évre

Familien Volksalender für das Jahr 1923.

Amerikai Magyarok naptára 1923. évre

Falu naptára 1923. évre.

Érdeklődők forduljanak az

UJ BARÁZDA és VASÁRNAP kiadó-
 hivatalához, Budapest, IV., Múzeum-körút 1.

1923. évre szóló
 legjobb, legtartalmasabb,
 legszebb és legolcsóbb
naptárjai!

**ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR
STOWASSER**

kir. udvari szállító
BUDAPEST,
 II., Lánchíd-u. 5.

Általánosan elismert,
 legjobb, világhírné
 hangszerek és
 hárók.

Legnagyobb gyár.

Javítások és
 hangolásokban
 megbízható munkák.

Vörösréz pálinkafőző-üstök

és vörösréz mosó-üstök rak-
 táron mindentéle kivitelben

Máthé András rézmű-
 árúgyár

Ujpest, Károly-utca 11. sz.

Ékek, ekealkatrészek,
 boronák, kapálóékek, fűkaszálók,

marokrakó és kévekető aratógépek,
 lógereblyék, kézi-járgányosok,
 motoros- és gözcséplőkészletek,
 szecs kavágók, répavágók, darálók,
 morzsolók s minden egyéb gazda-
 sági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági
 géposztályánál
 szerezhethők be legjutányosabban.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből.
RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR
 szab. Balaton, Turul- és
 Vermorel-rendszer

szőlőpermetezők

Szénkénevezők, háti és egy-
 kezes kénporozógépek a legol-
 csóbb gyáriáron beszerezhetők

SZONTÁGH PÁL rézárú-
 gyár (Cégtitkár Terényi Samu)
 Budapest, IX., Üllői-út 19. sz.

**SZŐLŐ- ÉS BOR-
GAZDASÁGI GÉPEK**

ESZKÖZÖK
 LEGJUTÁNYOSABBAN
 KAPHATÓK

NAGY IGNÁCCÉGNÉL
 BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT

ALAPITTATOTT 1884. 9. TELEFON: József
 115-15.

Szakorvos -rendelő vér- és nem! betegek
 részére. Ezüst salvarsan-oltás!

Rendelés egész nap.

VII., Rákóczi-út 32., I. em. 1. (Rókusall szemben.)

Mező-
 gazdasági **SZESZGYÁRAKAT**

szeszfőzdeket, pálinkafőző-
 és mosóüstöket, valamint
 tejgazdasági gépeket és esz-
 közöket **KÉSZIT:**

Szemenyei Lajos rézműves
 önozó és gépműhelye, Budapest, IX., Remete-u. 34.